wann ech den Artikel hei ganz positiv fannen, et hei net si loossen, dann awer nach eng Kéier drop hinzeweisen, datt u sech deen Artikel näischt an deem heite Gesetz ze siche gehat hätt.

Mee dat gesot, gi mer awer eis Zoustëmmung, well souwuel d'Referendairë wéi och den Artikel 35 si positiv Verännerungen. Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Clement.

D'Regierung huet d'Wuert, d'Madamm Justizministesch Sam Tanson.

Prise de position du Gouvernement

Mme Sam Tanson, Ministre de la Justice | Jo, merci, Här President.

(Brouhaha)

Also, ech wollt vläicht op e puer Saachen awer nach eng Kéier agoen, och no den Diskussiounen, déi mer elo haten.

Fir d'éischt emol, et ass elo e puermol ugeklongen: „Mir fanne keng Magistrate méi!" Dach, mir fannen nach Magistraten, mir fannen der souguer méi wéi all déi Jore virdrun, well der och méi ausgeschriwwe ginn. Mee mir fannen der net genuch, mir fannen der net esou vill, wéi mer der gären hätten, fir dass déi Prozeduren, wéi Der et jo alleguerte gär heibannen och hätt, effikass a séier kënne gemaach ginn, op alle Fall all d'Prozeduren.

Vläicht eng Zuel: 2014 goufe véier Attachés de justice rekrutéiert. Tëschent 2015 an 2021 waren et der alljoers tëschent 13 an 18. Fir déi, déi viru méi laanger Zäit den Ofschloss, d'CCDL gemaach hunn, déi kënne sech alleguerten erënneren, dass et deemools ëmmer nëmme ganz wéineg Attachéë waren, déi rekrutéiert goufen. Dat heescht, mir sinn einfach an enger anerer Gréisstenuerdnung ukomm, wéi och bei villen anere Beruffer hei am Land. Mir brauche Magistraten, mir brauche Leit, déi dëse Beruff wëlle maachen. A mir fannen där och ëmmer erëm, well et ass en extreem attraktiven, villsäitegen a verantwortungsvolle Beruff, dee vill Leit och wëlle maachen. Mee mir fannen der net esou vill, wéi mer der gäre géife fannen! Dat awer nach eng Kéier, fir de Kader ze setzen.

Da vläicht nach zu deene Froen, wat dee Referendaire herno wäert maachen. Dat ass eng villsäiteg Tâche, dat hänkt och dervunner of, a wéi enger Spezialitéit e wäert schaffen. Dat ass jo net just fir Juristen, dat ass jo och extreem wichteg, zemools wa mer op d'Verwaltungsgeriicht kucken, wou d'Dossieren ëmmer méi technesch ginn, wou et vill ëm Urbanismus geet, wou et vill ëm Steierfroe geet, wou et wierklech wichteg ass, dass och e Magistrat sech kann op e gewëssenen Knowhow baséieren, fir dann awer herno an aller Autonomie seng Decisioun ze huelen. Et ass net déi Decisioun, déi vun engem Referendaire géif preparéiert ginn, déi herno de Riichter wäert en âme et conscience huelen, nee, de Riichter ka sech baséieren op Rechercheaarbechten, déi geleescht gi sinn. Dofir ass et och net esou, wéi vläicht deen een oder deen anere virdru gemengt huet, dass hei de Referendaire am Fong eng Aarbecht hätt, wou e wäert de Riichter remplacéieren.

Dann zu där Fro vun där Bréck, déi gemaach gëtt. Et gëtt jo och haut scho Referendairen, déi am Justizapparat schaffen, a mir haten och haut scho Situatiounen, wou Referendairen duerno de Wee an d'Magistratur fonnt hunn. An et ass jo extreem gutt, dass dat geschitt, an dat ass dat, wat mer och an Zukunft nach wëllen ënnerstëtzen. Dat si Leit, déi de Justizapparat kennen, déi sech kënnen identifizéiere mat där Aarbecht, déi do geleescht gëtt an déi déi och wëllen herno maachen. A mir hu fir d'Referendairen, wéi och fir all aner Bierger hei am Land, d'Méiglechkeet, d'Lëtzebuerger Nationalitéit ze kréien, wann ee verschidde Konditiounen erfëllt. An dat ass dat, wat gemengt gi war mat där Bréck, déi ka geschloe ginn tëschent dem Referendaire an dem Riichter, wann en dann herno d'Konditiounen erfëllt.

A mir mussen eis jo awer och eng Kéier eens ginn, wat mer gären hätten! Mir kënnen net op där enger Säit lamentéieren a soen: „Et geet net virun, et geet net séier genuch, mir hunn net genuch Ressourcen, fir eppes ze maachen!", an op där anerer Säit eis wiere géint Propositiounen, déi gemaach ginn, fir Solutiounen ze fannen.

A mir gräifen nun emol zréck op déi Ressources humaines, déi mer hei am Land hunn. Fir verschidde Fonctioune muss een do d'Lëtzebuerger Nationalitéit hunn. Wa mer do Hëllefstellunge kënne bidde fir Fonctiounen, wou een déi net brauch ze hunn, da fannen ech dat eng gutt Saach. An ech gi jo dervunner aus, dass och a verschiddene privaten Etüden, an anere Fonctiounen am Justizapparat an an anere privaten Entitéiten och d'Leit net just mat Lëtzebuerger schaffen. A genau dat ass dat, wat och hei proposéiert gëtt.

Une voix | Très bien!

Mme Sam Tanson, Ministre de la Justice | Dann nach e Punkt, insgesamt wollt ech awer nach eng Kéier drop hiweisen: Hei ginn net just 46 Poste geschafe bei der Justice, déi Poste vun de Referendairen, mee och nach zéng supplementaire Magistratsposten. Och dat ass e Besoin, deem mer nokommen a wou mer e Relevé eeben hunn, wou mer och e Plan pluriannuel amgaange sinn opzestellen, fir ëmmer erëm ze kucken: Wéi hunn déi verschidden Domänen evoluéiert? Wou gi vläicht méi Leit gebraucht? An déi Posten do fannt Der och an deem heiten Text. Och dat huet nëmmen e bedéngte Lien mat de Referendairen, mee heiansdo ass et wichteg, dass mer séier virukommen, an duerfir hu mer dat an deen heiten Text mat erageschriwwen.

Voilà! Ech soen Iech Merci fir déi Diskussiounen, déi mer elo haten. Vläicht nach ee Punkt, d'Madamm Oberweis huet och nach drop higewisen, an zu Recht, an och de Rapport vum Här Wiwinius, dee sech jo vill mat där Fro vun der Attraktivitéit vun der Fonctioun vum Magistrat beschäftegt huet: Et geet net duer, just ëmmer nëmme Posten ze schafen, mir mussen och op aneren Niveauen agéieren. An dat hu mer d'ailleurs och schonn op e puer Punkte gemaach. Mir hunn hei schonn Adaptatioune virgeholl am Zivillprozedurrecht, fir Saachen ze vereinfachen, mir hu schonn Adaptatioune virgeholl am Strofrecht fir d'Vereinfachung vun de Prozeduren. An dat sinn och kontinuell Aarbechten, déi lafen. Mir hunn en Aarbechtsgrupp am Ministère, dee sech mat deenen dote Froe beschäftegt, wou mer ëmmer erëm kucken: Wéi kënne mer eeben d'Prozeduren nach méi einfach maachen? Mee et ass en Equiliber, dee muss gehale ginn tëschent, op där enger Säit, Prozedure vereinfachen an, op där anerer Säit, awer d'Rechter garantéiere vun all de Parteien, déi en cause sinn, soudass dat eng richteg Remark ass an eng, déi mer natierlech och weiderhin um Radar hunn.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Justizminister Sam Tanson. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen dann zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7863A. Den Text steet am Document parlementaire 7863A[7].

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7863A et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 7863A ass mat 56 Jo-Stëmme géint 3 Nee-Stëmmen ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7863A est adopté par 56 voix pour et 4 voix contre.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Jean-Paul Schaaf), Paul Galles (par Mme Diane Adehm), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar (par Mme Octavie Modert), Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Serge Wilmes (par M. Georges Mischo), Claude Wiseler (par M. Max Hengel) et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Frank Colabianchi) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch (par Mme Simone Asselborn-Bintz) et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Jeff Engelen) et Roy Reding.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

4. 7940 – Projet de loi portant approbation du Protocole additionnel, ouvert à la signature, à Riga, le 22 octobre 2015, à la Convention du Conseil de l'Europe pour la prévention du terrorisme, ouverte à la signature, à Varsovie, le 16 mai 2005

Mir kommen elo zum nächste Punkt vum Ordre du jour, dem Projet de loi 7940, engem zousätzleche Protokoll iwwert d'Preventioun vum Terrorismus. Mam Accord vun der Kommissioun gëtt no der Presentatioun vum Rapporter ouni Diskussioun iwwert de Projet de loi direkt ofgestëmmt. An d'Wuert huet elo de Rapporter vum Projet de loi, den honorabelen Här Charles Margue. Här Margue, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Justice

M. Charles Margue (déi gréng), rapporteur | Merci villmools, Här President. Mam Projet 7940, dee mer haut hei direkt no mengem mëndleche Rapport zum Vott brëngen, wéi Dir et elo grad gesot hutt, geet et ëm d'Approbatioun vum Protokoll zu Riga, ënnerschriwwen den 22. Oktober 2015, zousätzlech zur Konventioun vum Europarot iwwert d'Preventioun vum Terrorismus, d'Konventioun, déi de 16. Mee 2005 zu Warschau ënnerschriwwe gouf.

Keng Angscht, bei esou Datumen, wou een ëmmer erëm muss fäerten, dass mer eis Hausaufgaben net gemaach hätten, verschlof hätten an elo ënner Drock wären, fir missen ze legiferéieren, fir enger Strof ze entgoen: Dat ass hei net de Fall! Mir hunn eis Hausaufgab nämlech schonn Enn 2015 gemaach

an de Code pénal ugepasst, esou wéi dëse Protokoll et virgesäit. Et ass just eng Formsaach, eng wichteg Formsaach, mee awer, et ass gutt an nëtzlech, dës Approbatioun ze formaliséieren duerch eise Vott.

Mir hunn de Rapport de 7. Dezember dëst Joer ugeholl, nodeems d'Justizministesch Sam Tanson de Projet de 5. Januar dëst Joer deposéiert hat a mer den Avis vum Staatsrot mat der grénger Luucht den 8. Mäerz kritt haten. De 16. November hu mer de Projet an der Justizkommissioun analyséiert an de Rapporter genannt.

D'Konventioun vu Warschau vun 2005 war dat éischt internationaalt Instrument no den Attentater vum September 2001 an den USA. Et ass dat éischt Instrument, fir sech effikass Mëttelen ze ginn an der Terrorismusbekämpfung. Mir hunn dës Konventioun mam Gesetz vum 26. Dezember 2012 deemools ugeholl.

Fir de Phenomeen vun den auslänneschen Terroristekämpfer besser kënnen an de Gréff ze kréien, huet de Ministerrot (veuillez lire: huet de Ministerkommittee) vum Europarot den 22. Januar 2015 decidéiert, dësen Zousazprotokoll ze verfaassen. An dësem Protokoll ginn all d'Länner opgefuerdert, fir ze legiferéieren a follgend Akten, follgend Doten ënner Strof ze stellen, et sinn der fënnef:

– wann Der Member sidd vun enger Associatioun, déi terroristesch Objektiver huet, also just d'Membersinn,

– wann Der als Terrorist trainéiert gitt, ausgebilt gitt, also net emol zougeschloen hutt oder an den Asaz koumt, mee trainéiert gitt,

– wann Der an d'Ausland gitt, fir den Terrorismus ze ënnerstëtzen, méi oder manner, ouni dass dat kloer kann nogewise ginn,

– véiertens, wann Der Auslandsreese finanzéiert vu Leit, déi terroristesch Ziler hunn,

– a fënneftens, wann Der Auslandsreesen organiséiert oder méiglech maacht mat terroristeschem Hannergrond.

Dës fënnef Dispositioune si mëttlerweil an eisem Code pénal ofgedeckt an den Artikelen, der Rei no: 135-4, 135-13, 135-15 135-5 an nees 135-15. Mir huelen haut also keng weider legislativ Moossnam, fir de Protokoll offiziell unzehuelen.

Ech froen Är Zoustëmmung zu dësem Projet a soe Merci fir d'Nolauschteren.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Margue.

D'Regierung huet d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

Mme Sam Tanson, Ministre de la Justice | Jo, ech wollt och just dem Rapporter an der Kommissioun Merci soe fir déi gutt Aarbecht, déi gemaach ginn ass. An ech mengen, et wär alles gesot.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Ministesch.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7940. Den Text steet am Document parlementaire 7940[2].

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7940 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Mir maachen elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 7940 ass mat 58 Jo-Stëmme bei 2 Abstentiounen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Paul Galles (par Mme Diane Adehm), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar (par Mme Octavie Modert), Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz (par M. Jean-Paul Schaaf), Serge Wilmes (par M. Georges Mischo), Claude Wiseler (par Mme Martine Hansen) et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch (par Mme Cécile Hemmen), Mme Lydia Mutsch (par M. Yves Cruchten) et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Jeff Engelen) et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Se sont abstenues : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

5. 7960 – Projet de loi portant règlement des conflits d'attribution et portant modification de la loi modifiée du 27 juillet 1997 portant organisation de la Cour constitutionnelle

Mir kommen elo zum Projet de loi 7960 iwwert d'Reegelung vu Konflikter bei der Attributioun un d'Cour constitutionnelle. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht an d'Wuert huet direkt de Rapporter vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Charles Margue.

Rapport de la Commission de la Justice

M. Charles Margue (déi gréng), rapporteur | Merci, Här President. Deen nächste Projet fir de Moien, den 7960, gouf de 27. Januar dëst Joer vun der Justizministesch deposéiert. Et ass e weidere kuerzen Text, fir de Fonctionnement vun eise Geriichtsbarkeeten ze klären. De Projet gouf den 9. Februar 2022 an der Justizkommissioun virgestallt an de Rapporter ass du genannt ginn.

Den 9. Mäerz hu mer eis an der Justizkommissioun ausgetosch – an dat ass wichteg gewiescht – mat de Vertrieder vun der Justiz a mir hunn iwwer Amendementspropose vun der CSV diskutéiert, déi mer schlussendlech awer elo net direkt zréckbehalen hunn. De 16. Mäerz hu mer dunn eng Serie Amendementer an der Kommissioun ugeholl.

De Staatsrot huet säin Avis bekanntginn den 28. Juni a mir hunn deen de 5. Oktober analyséiert an doropshin nach eng Kéier eng zweet Serie Amendementer ugeholl. Den Avis complémentaire vum Staatsrot huet eis du gréng Luucht ginn a mir hunn de Rapport fir dëse Projet de 7. Dezember ugeholl.

Ëm wat geet et bei dësem Gesetzesprojet, deen aus zwielef Artikele besteet? D'Gesetz, wa mer et stëmmen, trëtt a Kraaft de selwechte Moment wéi d'Kapitel vun der Justiz, iwwert dat mer virdrun ofgestëmmt hunn, vun der Verfassung. Mir schreiwen do nämlech dra fest, dass d'Verfassungsgeriicht an Zukunft zoustänneg ass, wann et e sougenannte „conflit d'attribution" gëtt.

E Conflit d'attributioun – also: Wien ass zoustänneg? – besteet, wann Oneenegkeet doriwwer besteet, wie sech soll drëm këmmeren, entweeder den Ordre judiciaire oder den Ordre administratif. Fir de Moment gesäit d'Verfassung vir, dass d'Cour supérieure de justice an esou Fäll soll schlichten. Interessant ass awer, dass bis haut nach ni d'Situatioun sech gestallt huet, dass huet misse geschlicht ginn. Mir hunn et also gewëssermoosse mat engem theoreetesche Problem ze di bis ewell, mee et kéint nach ëmmer kommen.

Well mat dësem Projet de loi d'Zoustännegkeet fir d'Conflits d'attribution bei d'Cour constitutionnelle geet, passe mer d'Gesetz vum 27. Juli 1997 iwwert d'Verfassungsgeriicht also un.

Mir hunn eis fir dëse Gesetzesprojet um franséische Modell inspiréiert. Prioritär soll et drëms goen, esou Attributiounskonflikter ze vermeiden. Dat ass dat, wat am éischte Kapitel steet. Am zweete Kapitel weise mer Léisungen op fir déi Fäll, wou dat net geklappt huet.

Am Kapitel 1 gesäit d'Gesetz vir, dass eng Juridictioun vu sech aus d'Verfassungsgeriicht ka saiséieren, fir am Zweifelsfall ze klären, ob se zoustänneg ass oder net. Huet eng Juridictioun sech net zoustänneg erkläert, mussen d'Parteien ipso facto deen aneren Ordre saiséieren. D'Verfassungsgeriicht muss entscheeden, wien zoustänneg ass am Fall, wou déi Juridictioun, un déi d'Affär verwise gouf, och näischt wéllt dermat ze dinn hunn.

Am Kapitel 2 gesäit de Gesetzesprojet vir, dass d'Parteien an enger Affär d'Verfassungsgeriicht kënne saiséieren, wann d'Geriichter vum Judiciaire a vum Administratif sech allen zwee fir net kompetent erklären. Da schwätze mer vun engem „conflit négatif", also kee wéllt, aus verschiddenen Ursaachen, sech dem Fall unhuelen.

D'Verfassungsgeriicht muss awer och entscheeden am Fall vun engem sougenannte „conflit positif", dat heescht, wann déi zwee Ordren, de Judiciaire an den Administratif, sech alle béid kompetent erkläert hunn, fir an där Affär ze urteelen.

Et gouf een Avis vum Parquet général an zweemol ee vum Staatsrot. Dee vum Parquet gouf verschafft an der éischter Serie Amendementer. De Staatsrot huet, wéi gesot, op d'Entrée en vigueur higewisen, déi zesumme mat der Verfassung sollt sinn.

Mee ëm wat ass et virun allem gaangen? An dat war och am Austausch mat de Vertrieder vun der Justiz den Objet: dass mer eis an der Kommissioun gëeenegt hunn, dass de Ministère public an Zukunft net méi direkt aktiv ass als Amicus curiae. Mir sinn hei an der grousser Juristerei ënnerwee! Dir gesitt et, eng weider Fro, fir d'Rollen a Pouvoiren net ze vermëschen, eng Fro vun Onofhängegkeet an Transparenz.

De Staatsrot war also domat averstanen, dass de Ministère public net méi aktiv wär als Amicus curiae, ënnert der Konditioun awer just, dass d'Konklusiounen, déi de Ministère public hëlt, an den Dossier kommen, wou d'Verfassungsgeriicht muss schlichten, dat heescht, dass gewosst ass, wat de Ministère public zu deem Projet denkt. Wat en aviséiert huet, muss an den Dossier kommen!